

רעיונות לפרויקטים לתלוקיט

עינת דהן
מדריכת עברית לעולים לבגרות
מחוז התיישבותי

כל הזכויות שמורות.

הצעות לפרויקטים לתלוקיט למידה משמעותית

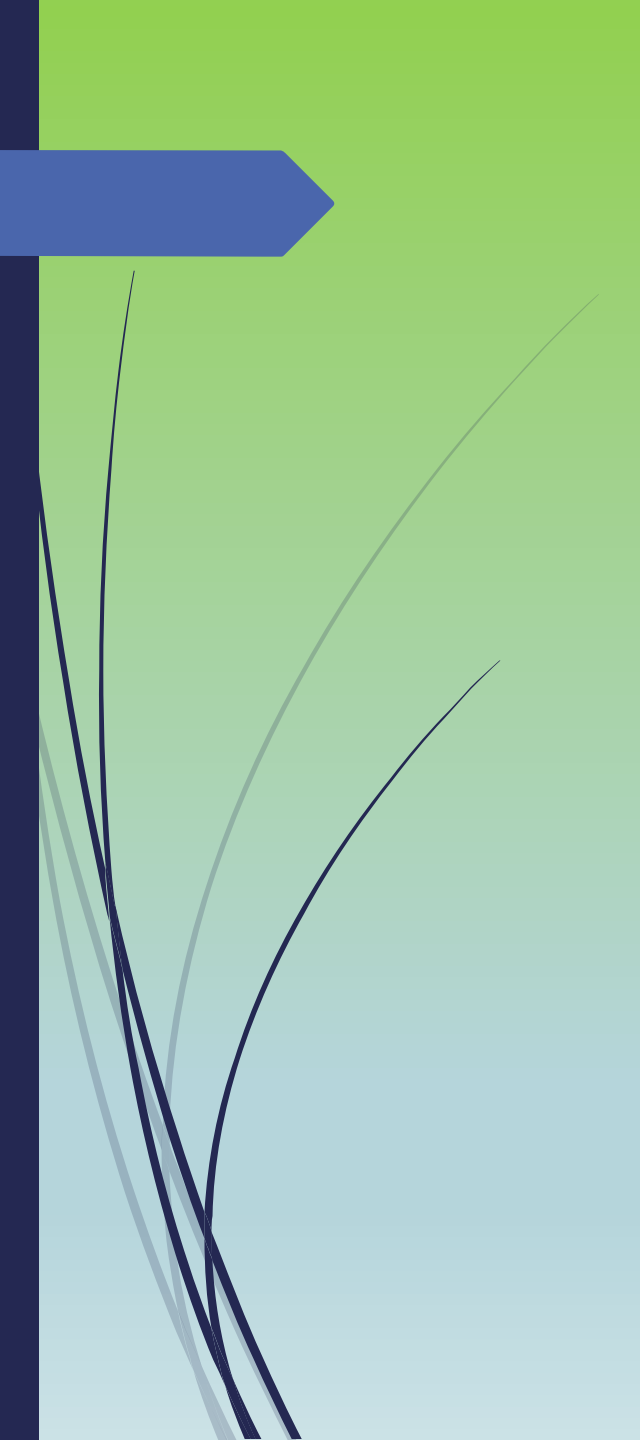
עינת דהן
מדריכת עברית לעולים לבגרות,
מחוז התיישבותי
כל הזכויות שמורות.

עקרונות בתכנון הפרויקט

בכל פרויקט שאני מתכננת השאיפה היא שהוא
יכלול את המרכיבים הבאים:

- **שילוב יצירתיות**
- **עבודה חווייתית**
- **שילוב מיומנויות: דיבור, כתיבה, קריאה,**
פרזנטציה, בחינה.
- **משוב עמיתים**
- **עבודה קבוצתית-נבחרת**

מניסיוני, כל ילד צריך להביא לידי ביטוי את הכישורים
שלו, גם אם אינם דווקא כישורים אורייניים מובהקים, כל ילד
צריך להרגיש **חלק מהקבוצה**, כל ילד צריך לתרום להצלחת
הקבוצה.

אני מאמינה שזו הדרך הנכונה ביותר להניע את הילד
ולעורר בו מוטיבציה ללמידה, כמו כן אני מאמינה שבמקרים
רבים **עבודה בקבוצה תתרום לידע הלשוני של התלמיד**
יותר משיעור פרונטלי של מורה - תלמיד - לוח - ספר.

חיבור למקורות האישיים

בכל אחד מהפרויקטים אני תמיד מקפידה על חיבור התלמידים אל המקורות שלהם, אל השפה שבעדה הם רואים את העולם- שפת האם שלהם ואל התרבות שלהם. למשל בפרויקט **הצגות** הם יבחרו באגדה המוכרת להם מילדותם. בפרויקט **פתגמים** אנו פותחים בתרגום פתגמים משפת האם, כך גם בפרויקט **חידות**. בפרויקט **האיש הירוק** הם מתחברים לתחושות שלהם כעולים חדשים, זרים בסביבה חדשה. בפרויקט **שירת הסטיקר** הם יתחברו למסרים שהם רוצים להעביר לעולם מתוך חווית החיים שלהם. בפרויקט **דירה להשכיר** הם מתחברים ללאה גולדברג כיוצרת שגם היא חוותה עלייה, וכן הם מתחברים לדמויות בסיפור, **חיבור אישי של הזדהות**.

התוצרים כמובילי תהליך העצמה

בחלק מהפרויקטים הגדולים **התוצר ישרת את**

הקהילה הקרובה.

ההצגות מוצגות בפני קהילת ביה"ס: תלמידים,

מורים ואנשי צוות.

הסטיקרים מתנוססים על קירות בית הספר.

עבודה קבוצתית וציון

כמעט בכל הפרויקטים יהיו שני ציונים: **ציון אישי** הנושא משקל רב **וציון קבוצתי** שהוא ממוצע הציונים של חברי הקבוצה, וזאת על מנת לעודד למידה משותפת ומוטיבציה של כל חברי הקבוצה להצליח ולסייע זה לזה. התלמידים מדווחים כי הפרויקטים היו מלווים מבחינתם בתחושות של העצמה מעבר להיותם מהנים.

תפקיד המורה בתהליך הלמידה

אני רואה את תפקידי כמורה רק כדמות מכוונת.

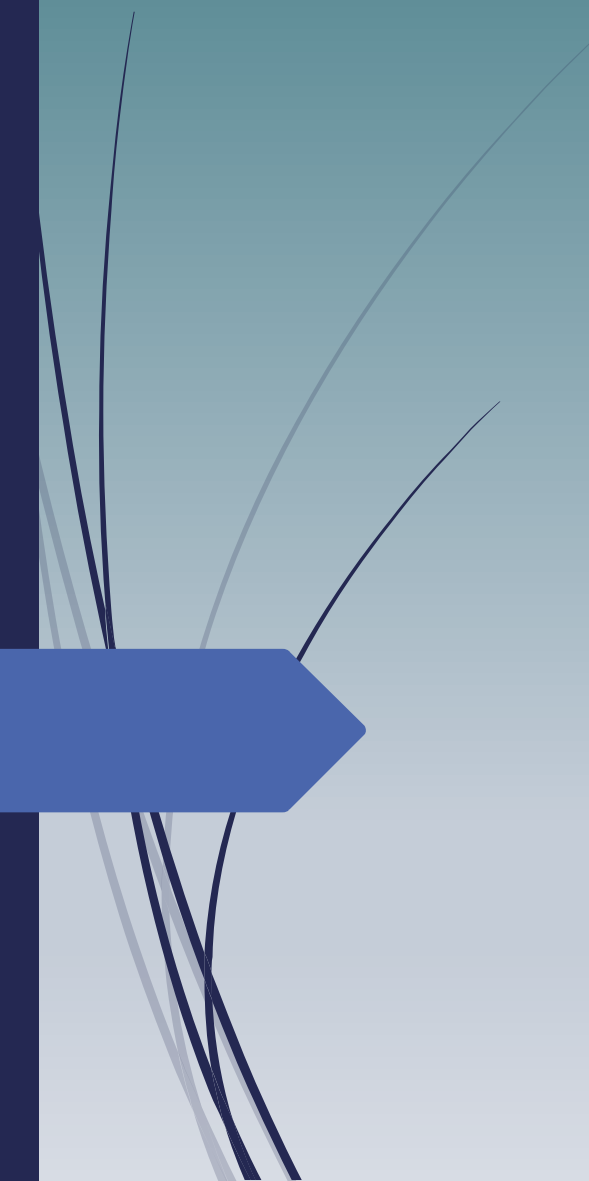
חשוב לי להוביל אותם לעבודה משותפת, לעזור לשפר את הכתיבה ואת התוצרים ולעודד משותב עמיתים.

אני רואה את תפקידי כמנצחת על התהליך מלמעלה, אך אינני המרכז של הפרויקטים בשום אופן.

במקרים רבים אני פשוט מתבוננת בהם עובדים.

פרויקט הצגות

ארוך טווח

מטרות הפרויקט

➤ גיוון אמצעי הוראה

➤ שיפור איכות ההוראה והלמידה

➤ ראיית התלמיד כמכלול אינטליגנציות שמבקשות להתגשם

➤ בית הספר כדורי הוא בית ספר רב תרבותי. כחלק מהתפיסה הרב תרבותית אנו מעוניינים שכל קהילות בית הספר יהפכו העולים ממקבלים למעניקים, מ"מנחילים" ל"מונחים". אנו מעוניינים לתת ביטוי לסיפורים האישיים לחוויות המקור של כל חברי הקהילות השונות.

העניין שלנו בתרבות, באמנות ובשפה של הנקלטים, מגביר אצל הלומד את המעורבות ואת תחושת הלימוד מתוך שיתוף, הלימוד שאיננו מתוך עמדה פטרונית ו"מנחילה בלבד" של המורה או של החברה הקולטת, אלא לימוד שיש בו מן ההדדיות. המוטיבציה של הלומד לרכוש את השפה ואת חוקיה מתוך ההבנה, שהוא תורם ולא רק נתרם, היא זרז לימודי משמעותי בתהליך הלמידה.

עקרונות להצלחת הפרויקט

תנאים מיטביים ללמידה:

מרחב הלמידה מזמין ומאתגר כאחד.

הלומד מעניק מעצמו מתרבותו לסביבתו לקהילה שאליה הוא משתייך.

הרפורמה של למידה משמעותית- שאפשרה לי לעוף על כנפי הדמיון והיצירתיות ולהציע לתלמידיי הוראה מיטבית שיתופית המתרחשת במרחב רעיוני שקרוב לליבם: שירים פופולריים, הצגות, סיפורי ילדים ומשחקים.

למידה מבוססת פרויקטים

- ▶ התכנית שמה דגש על **הוראה שיתופית מבוססת פרויקטים**.
- ▶ למידה מבוססת פרויקטים מתייחסת לתלמידים המעצבים, מתכננים ומבצעים פרויקט מורחב, המוביל ליצירת תוצר, המוצג בפני קהל

ריבוי אינטליגנציות

■ אינטליגנציות מרובות, אופני למידה מגוונים, שימוש בחזקות שונות של כל לומד ולומד. **כל אדם יכול לממש עצמו בעולם באמצעות החזקות שלו.**

התהליך בכיתה

פרויקט הצגות העבודה מתבצעת **בקבוצות של 5-7** תלמידים.

ההתקדמות מתבססת על **הערכת עמיתים** ועל **הערכת המורה**.

תרגום הסיפור לעברית בלשונם של התלמידים.

במהלך הפרויקט התלמידים יושבים בכיתה בקבוצות, הם **מתרגמים** יחד את סיפור ילדים או אגדה שהם מכירים מילדותם וביתם. לאחר מכן הם **ממחיזים** אותו כשמראש הם יודעים להמחזיז כך שלכל תלמיד יהיה מספר מילים דומה (פחות או יותר). אני עוברת ביניהם כל הזמן, בודקת שגיאות כתיב ותחביר ועוזרת להם בהגהה. כל התלמידים **כותבים** במחברותיהם את כל הטקסט. מותר להם לערוך שינויים בעלילה כאוות נפשם. מותר להם להוסיף בין 7-10 מילים חדשות שלא ידעו קודם. כל העבודה נעשית אצל כל חברי הקבוצה במקביל.

חזרות

■ לאחר סיום הכתיבה הם **עושים חזרות ראשוניות**, ואז כל קבוצה מציגה את הסקיצה הראשונה בפני הכיתה. **חברי הכיתה מביעים דעתם, עוזרים** בשיפור ההצגה, **מעלים רעיונות חדשים**. הטקסט עובר שינויים כל הזמן. לבסוף הטקסט מתקבע. לאחר אישור שלי הם מתחילים לעשות **חזרות אינטנסיביות שיעור אחר שיעור**.

החזרות עולות שלב ומתחילות להתקיים עם התפאורה והתלבושות. כל הכיתה רואה כל הזמן את ההצגות.

תפאורה ותלבושות

בשעות הפנאי בפנימייה התלמידים **מכינים תפאורה ותלבושות**

(יש לציין כי הם עושים זאת בשמחה ובמסירות).
הם **עובדים** עם בריסטולים וצבע, עם בדים ואל-בד
תופרים, מציירים, צובעים ואוספים אביזרים
הדרושים להצגה.

מבחן

המורה יחבר כ 10 שאלות על כל הצגה (ניתן לאפשר לתלמידים לחבר חלק מהשאלות להצגה שלהם, והמורה ישפר ויוסיף שאלות מכל הסוגים).

כל תלמיד ייבחן על שאלות ההצגה שלו ועל הצגה נוספת לפי בחירתו.

חלוקת הנקודות המוצעת:

80 נקודות לשאלות על ההצגה של התלמיד,

ו-20 נקודות על השאלות של הקבוצה הנוספת

רפלקציה

התלמידים יכתבו רפלקציה על התהליך שעברו.

הם יתייחסו לשאלות: מה למדנו, מה הבנו, מה הרגשנו, מה עשינו, מה דעתנו על הפרויקט, האם יש הצעות לשיפור או לשימור.

בכתיבה יתייחסו התלמידים לחלק מן השאלות או לכולן, כרצונם.

100-150 מילים

רווחים מידיים ורווחי משנה

כל הכיתה רואה כל הזמן את כל ההצגות. **אוצר המילים שלהם וידע הלשון** - כמו מבנים תחביריים, לשון דבורה, משפטים וביטויים שונים בסלנג נטמעים באזניהם. כל הכיתה מרוויחה את אוצר המילים והידע הלשוני הבא לידי ביטוי בכל ההצגות.

עבודה שיתופית, אחריות לפרויקט, מוטיבציה פנימית עמוקה, אוצר מילים נרחב, שחרור חסמי דיבור ועוד.

מחווון להצגה עצמה

התלמידים קיבלו מחווון מפורט.

הציון מורכב מהאלמנטים הבאים :

20% עבודה קבוצתית. האם נעשתה עבודה משותפת? האם כולם

מבינים את אוצר המילים של ההצגה שלהם.

20% איכות הטקסט הסופי- שליטה בלשון, שימוש באוצר מילים

במשלב לשוני ראוי.

20% העלאת ההצגה- שטף דיבור, דיקציה, הגייה.

40% ציון אישי לכל תלמיד- שליטה באוצר מילים ובתוכן

באמצעות מבחן שמחובר ע"י התלמידים, וע"י המורה. (על מבחן

זה יש גם ציון אישי וגם ציון קבוצתי)

פרויקט מוסיקה ישראלית

ארוך טווח

שלב 1- היכרות עם זמרים להקות ישראלים מובילים:

כוורת, שלום חנוך, אריק איינשטיין, חווה אלברשטיין, יהודית רביץ, עברי לידר, אביב גפן, עידן רייכל, , עמיר בן

עיון, קובי אפללו, קורין אלאל, רמי קליינשטיין, יהודה פוליקר, מוש בן ארי, מרינה מקסימיליאן, אהוד בנאי,

אבייתר בנאי, שלמה ארצי, היהודים, ריטה, ברי סחרוף, עיליי בוטנר, דני סנדרסון, יובל דיין, גלי עטרי, נתן

גושן, הדג החש, מירי מסיקה, קרן פלס, דודו טסה, רוני דלומי, טיפקס, גידי גוב, עדן בן זקן, עידן חביב, אמיר

דדון, שרית חדד, עומר אדם, סטטיק ובן אל, מיקה קרני...

שלב 2 בחירת שיר

על השיר הזה ועל הלהקה יעבדו בכתיבה בהאזנה ובדיבור.

➤ כל קבוצה בת 2-3 תלמידים בוחרת להקה או זמר ושיר אחד שלהם.

➤ על השיר להיות בן כ- 100-150 מילים ללא חזרות רבות.

➤ על השיר להיות בעל אוצר מילים משמעותי, כלומר, אוצר מילים שישמש את התלמיד ביומיום בדיבור, לכן רצוי

לבחור באוצר מילים במשלב הדיבור, לא בלשון גבוהה מדי, ובנושאים רלוונטיים.

➤ המורה יאשר את השיר לפני תחילת העבודה עליו.

שלב 3 - כתיבה מידעית

→ הקבוצה כותבת טקסט על הלהקה /הזמר 120-150 מילים.

→ 10%

שלב 4- כתיבה אישית

כל תלמיד כותב טקסט על מה אהב בשיר? מדוע בחר בו? 120-150 מילים

10%

שלב 5- מבחן בע"פ 30%

מבחן בע"פ- פרזנטציה

התלמידים יעמדו לדבר מול הכיתה ויציגו את התוצרים הכתובים בעל פה וללא טקסט מולם.
המורה יעביר את רשות הדיבור בין התלמידים לפי בחירתו. על התלמידים להיות מוכנים לכל השאלות.

המורה יבקש בתחילה לספר על הזמר/ הלהקה. המורה ישאל כל אחד מן התלמידים על הסיבה שבגללה התלמיד התחבר לשיר.

שלב 6 - מבחן בכתב 30%

מבחן בכתב

שאלות:

1. כתבו מידע על הזמר/הלהקה (80 מילים). 40 נק'
2. כתבו מדוע בחרתם בשיר, למה אתם מתחברים בשיר (80 מילים). 40 נק'
3. כתבו 40 מילים ברצף מן השיר. 20 נק

שלב 5- העברת שיעור על השיר 5%

► -הקבוצה לומדת את השיר בע"פ ומציגה את מילותיו בכיתה, לאחר מכן הקבוצה מעבירה

שיעור על תוכן השיר. על הקבוצה להכין שיעור שבו פעילות של 15 דקות על תוכן השיר, על

רעיון מתוך השיר או על אוצר המילים.

אפשר לבנות דיון בנושא, משחק על תוכן השיר ועוד. כל קבוצה מעבירה בכיתה את השיעור שלה.

שלב 6-יצירת קליפ חדש 5%

.הקבוצה יוצרת קליפ חדש מהשיר, הקליפ צריך לשקף את תוכן השיר, כל משפט בשיר צריך לבוא לידי ביטוי בקליפ. מקרינים את הקליפים בפני הכיתה.

רפלקציה 10%

התלמידים יכתבו רפלקציה על התהליך שעברו.

הם יתייחסו לשאלות: מה למדנו, מה הבנו, מה הרגשנו, מה עשינו, מה דעתנו על הפרויקט, האם יש הצעות לשיפור או לשימור.

בכתיבה יתייחסו התלמידים לחלק מן השאלות או לכולן, כרצונם.

100-150 מילים

פרויקט פתגמים וביטויים

קצר מועד

פרויקט פתגמים ומטבעות לשון

שלבי הפרויקט

שלב ראשון- תרגום פתגמים משפת האם וניחוש המשמעות

שלב שני- רשימת פתגמים בעברית וכתיבה השערה לגבי משמעותם. אנו עוברים בכיתה על כל הפתגמים/ הביטויים ומסבירים.

שלב שלישי-הכנת כרטיסיות עם פתגמים מצוירים.

שלב רביעי- כתיבת סיפור על בסיס אחד הפתגמים והקראתו בפני התלמידים שמנחשים באיזה פתגם מדובר.

שלב חמישי- הצגה קטנה- הכנת "הצגונת" של כדקה בעברית על בסיס אחד הפתגמים והצגתה בפני התלמידים שמנחשים באיזה פתגם מדובר.

שלב שישי- משחקים עם הכרטיסיות- תן קו, פנטומימה.

שלב אחרון- בחינה – התאמת פתגם למשמעות, שיבוץ פתגם בסיפור.

פתגמים מתורגמים מרוסית

10. "לא כל מי שנוחר, ישי".
 11. אנשים שפססו, הם כמו שואבים מים.
 12. עשון לעל עצמות.
 13. גבינה חזקת היא מלכות עבר רים.
 14. כשנשים יונעים - עשרים יונעים!
 15. העיונים מפתות, והידיים עושות.
 16. תחשוב פעמים, אבל תמיד פעם אחת.
 17. בביצה השקטה הישבים שרים.
 18. למדוד שבע פעמים, לחתוך פעם אחת.
 19. כמין הוא כסף.
 20. יש לו הרבה שלבים בארון.
 21. העבודה היא לא זאב, היא לא בורחת מאיך.
 22. לשם בראה בארץ ביני.
 23. בגאשור ראים את ההתקשר, בגר'צה וט'ים את האוח.

24. התפוח לא נפל רחוק להעלם.

054-6669764

101
 STOP AIDS NO
 HANUKKAH PA
 HANGAUS

1. עסם שניתן באתר.
 2. אלה אינה צבור דחם, כשהטופח לרעה.
 3. אי אפשר לתפוס אתה.
 4. לא נכנסה סמית לאתר נהר.
 5. הפנים מכסרים, אבל הנשמה יפה.
 6. לאה חברים, יותר חשובים ממאה שקלים.
 7. בדי צדקה אי אפשר לתפ דמים בים.
 8. האוהה היא כסף, להשתוקה הוא צדק.
 9. "חב'ן" אורם לאנשים לנחוק חלק."

פירוש חומש

- 1) "אם תשאיר עמך את שפוטך ואת שפוטך היום" = כי אם תשאיר את זה לאחר כך אולי לא תעשה את זה אולי בעם
- 2) "וְאֵת הַשֶּׁמֶט הַזֶּה תִּשְׁלַח בְּיַד אֶחָד מֵעַמְּךָ" = וְאֵת הַשֶּׁמֶט הַזֶּה תִּשְׁלַח בְּיַד אֶחָד מֵעַמְּךָ
- 3) "הַרְגֵם שֶׁל הַצֶּבֶק לְעֵינֵי אֶתְנָח" = נא תהרג את הַצֶּבֶק לְעֵינֵי אֶתְנָח
- 4) "הִנֵּה עֲבֹדָה אֲתָה אֵיכָל אֶתְנָח בְּעֵינֵי אֶתְנָח" = הִנֵּה עֲבֹדָה אֲתָה אֵיכָל אֶתְנָח בְּעֵינֵי אֶתְנָח
- 5) "הַרְגֵם הַשֶּׁמֶט" = הַרְגֵם הַשֶּׁמֶט

פירוש חומש ויקרא

- 6) "עַל קִרְבִּי עַל חֵק שְׁנֵי שָׁנִים" = עַל קִרְבִּי עַל חֵק שְׁנֵי שָׁנִים
- 7) "אֵין לְשִׁפְחָה בְּאֵי מִשְׁחָה לְמִנְחָה" = אֵין לְשִׁפְחָה בְּאֵי מִשְׁחָה לְמִנְחָה
- 8) "קָמְתִי עַל עַם הָרֶגֶץ הַזֶּה" = קָמְתִי עַל עַם הָרֶגֶץ הַזֶּה
- 9) "הַתְּפֹחַ אֵין נֹסֵף חֶזֶק מִהֶעָלָי" = הַתְּפֹחַ אֵין נֹסֵף חֶזֶק מִהֶעָלָי
- 10) "עַל עַל אֵין עַל צִוְּיָהִם תְּפֹחֵם" = עַל עַל אֵין עַל צִוְּיָהִם תְּפֹחֵם
- 11) "וְהָיָה שֶׁל חֶן נֶפֶשׁ" = וְהָיָה שֶׁל חֶן נֶפֶשׁ

2) "כֹּה שֶׁל עַל הַרְגֵם"
כְּשֶׁמֶשׁוּ בְּאֵי הַהִפְתָּחָה
כְּשֶׁמֶשׁוּ

הַתְּפֹחַ

פתגמים ומטבעות לשון בעברית - קצר מועד

לב

לב שבור
לב רחב
לב זהב
אין לו לב.
פיו וליבו שווים.
לב אבן
מכל הלב
ירדה לי אבן מהלב.
אחד בפה ואחד בלב.

עשו יד אחת (נגד...)
יד הגורל
יש לו ידי זהב
שתי ידיים שמאליות
ידו על העליונה

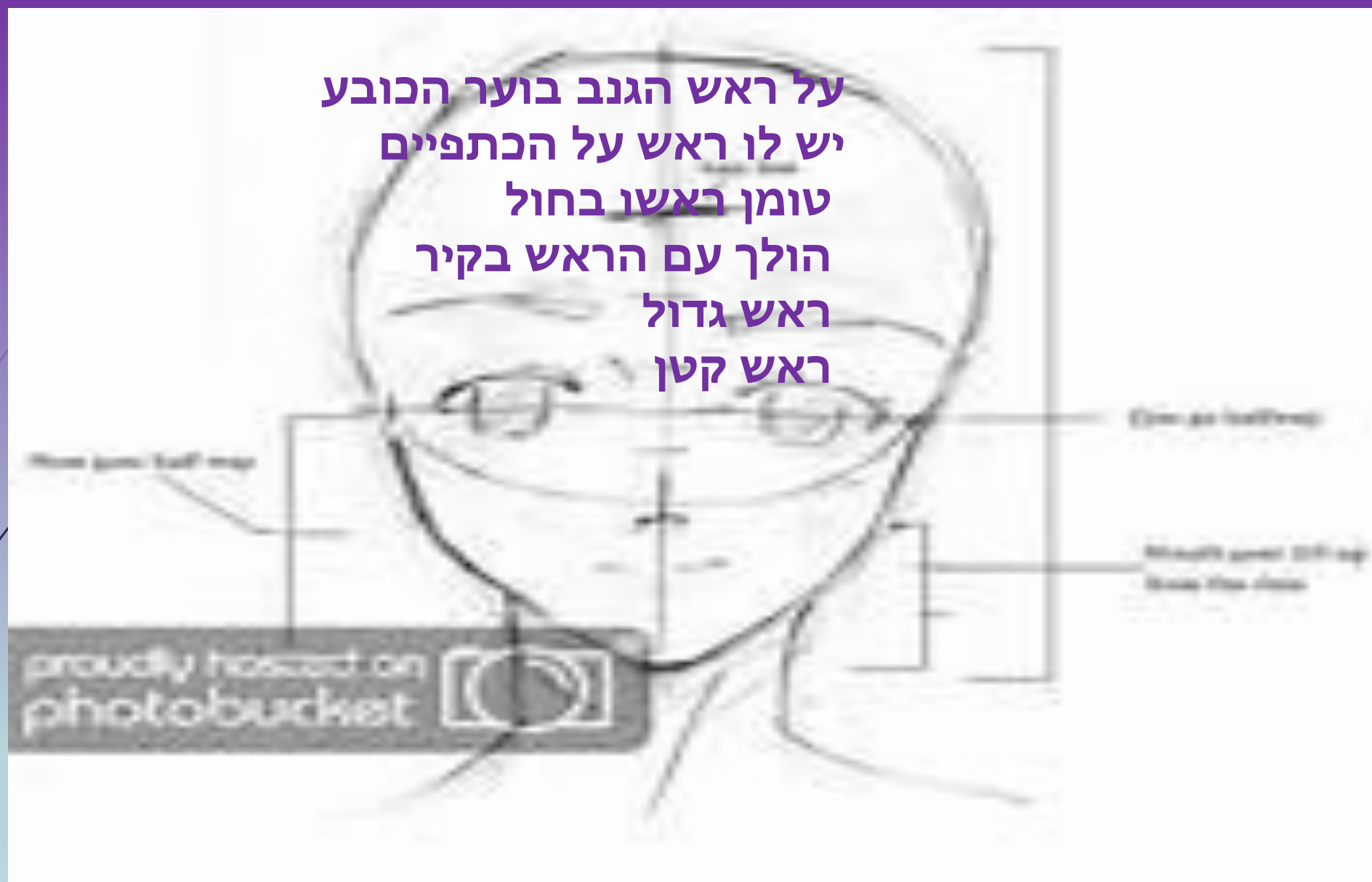
עין תחת עין שן תחת שן

מעלים עין

חשכו עיניי

עשה לי עין רעה

על ראש הגנב בוער הכובע
יש לו ראש על הכתפיים
טומן ראשו בחול
הולך עם הראש בקיר
ראש גדול
ראש קטן

חיים ומוות ביד הלשון

לשון הרע

עומד על קצה הלשון

יצא לו מהאף
מרים את האף

מעמיד פנים
מסביר פנים
קבלת פנים

נכנס באוזן אחת יצא מהשנייה
אוזניים לכותל
כולי אוזן

פה

פה אחד
פה גדול
פה מלוכלך

מתחיל ברגל ימין

לרגלי ההר

על רגל אחת

שם לו רגל

מצוץ מהאצבע
מחזיק אצבעות
לא נוקף אצבע

ביטויים נוספים

1. **לקחת ללב**- להתרגש יותר מדי ממהו, לגלות אכפתיות יתרה

2. **להרים את הראש**- להתאושש, לצאת ממשבר

3. **לתת יד**- לבוא לעזרת מישהו

4. **לשבור את הראש**- להתאמץ מאוד כדי להגיע לתשובה או לפתור בעיה

5. **לשפוך את הלב**- לשתף ברגשות באופן פתוח

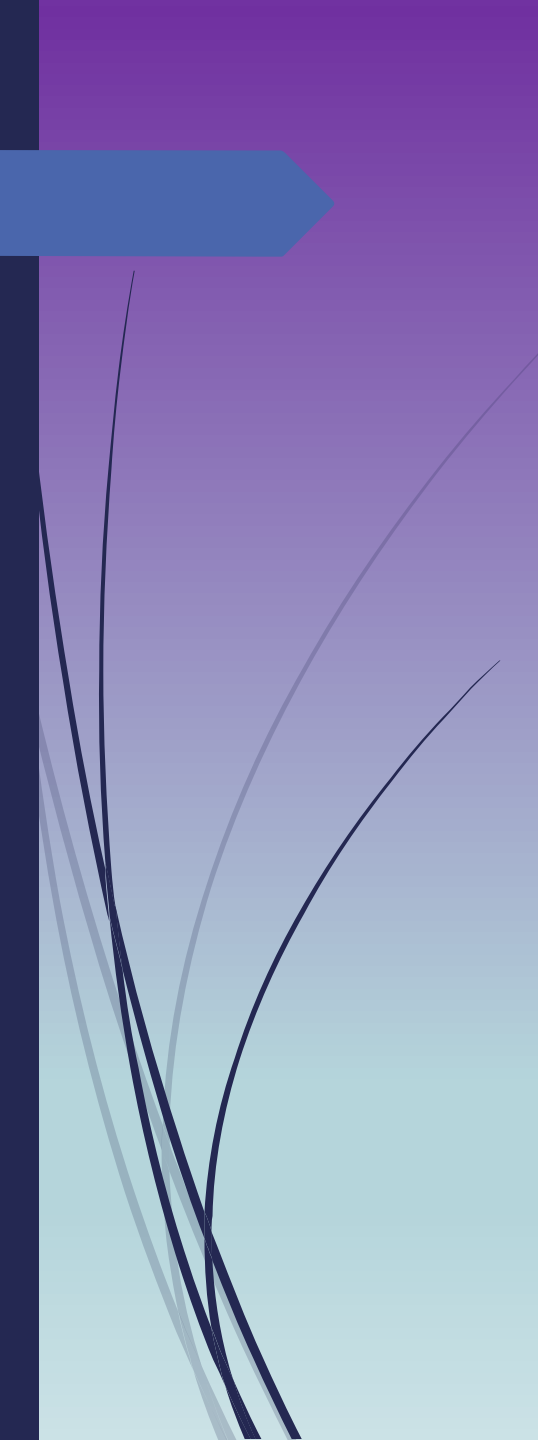
6. **לכופף את היד**- להכריח

7. **לשים רגל**- להכשיל להפריע

8. **ללכת עם הראש בקיר**- להתעקש על משהו שאין לו סיכוי להצליח

9. **להרים גבה**- להתפלא, להביע אי אמון

10. **להפנות גב**- להתעלם, לסרב לעזור

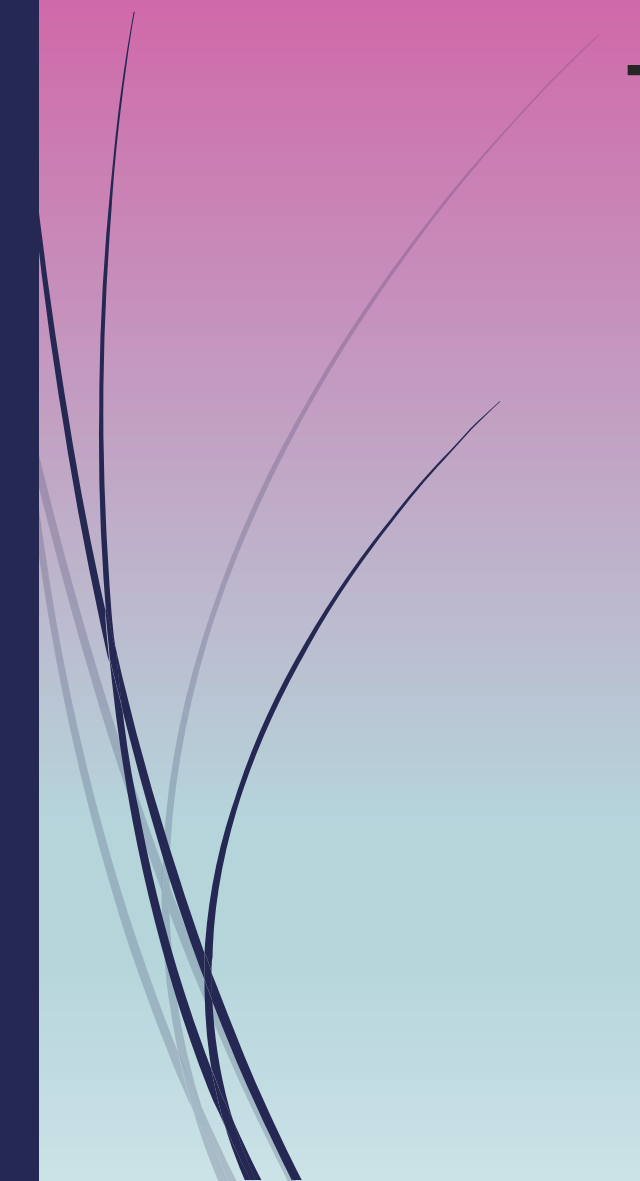

סוף

פרויקט "דירה להשכיר"

פרויקט ארוך טווח ➡

לאה גולדברג

קריאה בויקיפדיה

לאה גולדברג	
לאה גולדברג בשנת 1962	
	
	
לידה	1911 במאי 29 פרוסיה , קניגסברג
פטירה	(בגיל 58) 1970 בינואר 15 ישראל , ירושלים
עיסוק	ומבקרת מתרגמת , פרופ' לספרות כללית, סופרת , משוררת ספרים
לאום	יהודי
מקום לימודים	אוניברסיטת , אוניברסיטת ויטאוטאס מגנוס אוניברסיטת הומבולדט של ברלין , בון
שפות היצירה	עברית
תחום כתיבה	ביקורת, תרגום , מחזות , למבוגרים ולידים וספרות שירה ספרות, חקר הספרות
פרסים	(1970) לספרות פרס ישראל

שלב ראשון- שמיעת הסיפור

שמיעת הסיפור מספר פעמים:

סרטון

➡ <https://www.youtube.com/watch?v=gneh-63R92g>

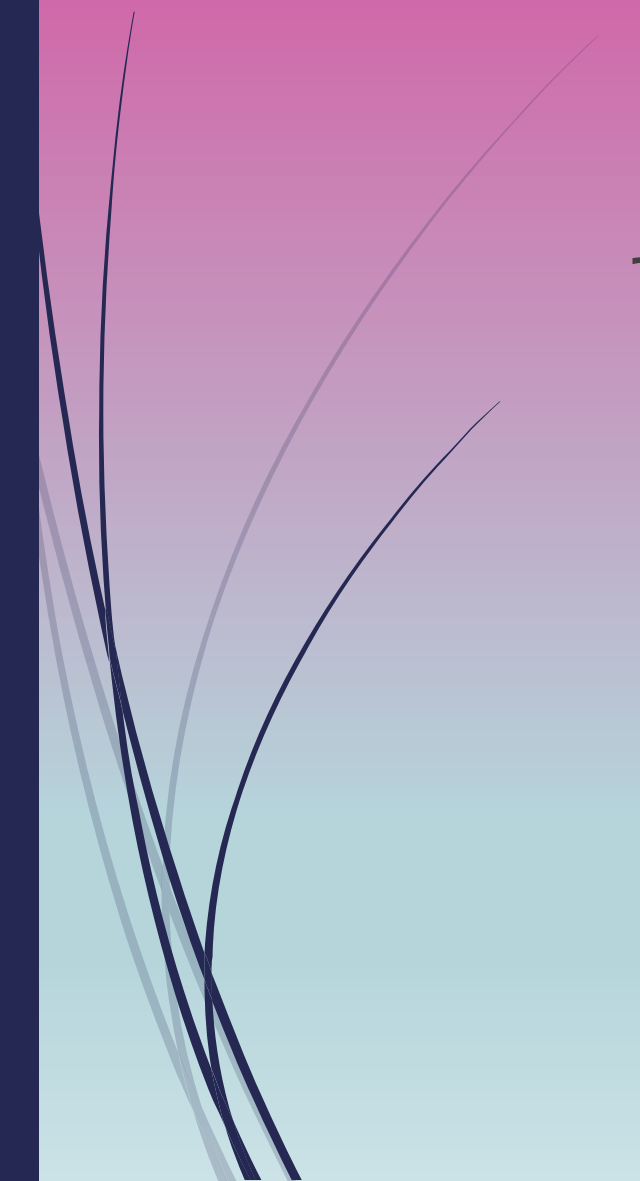
קריאת הספר המקורי:

חלוקת הטקסט מודפס לכל תלמיד

שלב שני- כתיבה אישית

לאחר שהבינו את הסיפור, התלמידים בוחרים דמות מהסיפור
שאתה הם מזדהים, וכותבים מדוע הם מזדהים אתה (עבודה
פרטנית).

שלב שלישי – הצגות וריאציה לדירה להשכיר

עבודה בקבוצות בכיתה

הכנת הצגות קטנות על בסיס הסיפור,
שינוי דמויות, שינויים בעלילה, שמירה על
הרעיון המרכזי והוספת אינטרפרטציה
אישית של חברי הקבוצה.
הצגה לפני קהל (תלמידי השכבה, חברים,
מורים, מורים וצוות)

שלב רביעי – עבודה בקבוצה.

התלמידים מקבלים רשימת שכנים פוטנציאליים, ומחליטים בקבוצה עם מי הם מעוניינים לגור ועם מי לא ומדוע.

כל חברי הקבוצה כותבים, כל אחד מגיש טקסט שכתב בעצמו.
ברשימת השכנים מופיעים לדוגמה:

- זוג קשישים הבעל שאיתם גר מטפל פיליפיני.
- משפחה מאוקראינה שעלו לארץ לפני שנה, האם עובדת בסופרמרקט, והאב עובד במפעל, לזוג יש שלושה ילדים קטנים בני 5-9.
- זוג אקדמאים בני 30 ללא ילדים, האישה פסיכולוגית ומקבלת מטופלים בדירתם.
- זוג דתיים לאומיים עם חמישה ילדים בגילאים 5-16. שניהם מורים.
- משפחה ברוכת ילדים, האם עקרת בית האב רופא, לזוג שמונה ילדים.

רשימת השכנים הפוטנציאליים:

1. זוג קשישים (זקנים), שאתם גר מטפל פיליפיני.
2. משפחה מאוקראינה שעלו לארץ לפני שנה, האם עובדת בסופרמרקט, והאב עובד במפעל, לזוג יש שלושה ילדים קטנים בני 5-9.
3. זוג אקדמאים בני 30 ללא ילדים, האישה פסיכולוגית ומקבלת מטופלים בדירתם.
4. זוג דתיים לאומיים עם חמישה ילדים בגילאים 5-16. שניהם מורים.
5. משפחה ברוכת ילדים, האם עקרת בית האב רופא, לזוג שמונה ילדים.
6. אם חד הורית שאימצה ילד לפני כשנה.
7. זוג חרשים עם שני ילדים שומעים, הם עובדים כרקדנים.
8. שלושה סטודנטים למשפטים ששוכרים את הדירה.
9. זוג מעולי אתיופיה, לזוג שלושה ילדים בגילאים 10-15, האם עובדת במשרד ממשלתי, האב מובטל (אינו עובד).
10. משפחה ערבית- האב עורך דין והאם מורה לערבית, לזוג ארבעה ילדים בני 5-10.
11. זוג צעיר, הבעל מוסיקאי, האישה סטודנטית לרפואה.
12. משפחה קווקזית, ההורים בעלי חנות בגדים בעיר, לזוג שלושה ילדים בני 5-10.
13. משפחה בת שש נפשות: אבא אימא וארבעה בנים, לא ברור במה הם עוסקים. הם שומרים על פרטיותם.
14. זוג גברים הומוסקסואליים העובדים בהיי-טק, לזוג שני ילדים בני 11 שאימצו בחו"ל.
15. זוג עובדים זרים מאפריקה. הם עובדים מהבוקר עד הערב, כמעט שאינם נמצאים בבית.

שלב חמישי - פאנל

כל קבוצה משתפת בהחלטותיה, נציג מתחלף מכל קבוצה מול הכיתה, כל התלמידים משתתפים בפנל, המורה קובע את סדר עליית התלמידים להצגת התכנים של הקבוצה.

בכך נעודד למידה של הטקסט ע"י כלל התלמידים, ולא הכנה של משפטים בודדים ע"י כל ילד. כל התלמידים יהיו מוכנים לכל הטקסט. המורה ירשום לעצמו את האיפיונים הסטריאוטיפיים שהתלמידים משייכים לכל קבוצה לשימוש מאוחר יותר.

הציון אישי וקבוצתי.

שלב שישי- "שווים".

לומדים את השיר "שווים" של עיליי
בוטנר

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=krqsIsYwDpY)

[v=krqsIsYwDpY](https://www.youtube.com/watch?v=krqsIsYwDpY) גרפיקה

[https://www.youtube.com/watch?](https://www.youtube.com/watch?v=0RS2lZuQm9A)

[v=0RS2lZuQm9A](https://www.youtube.com/watch?v=0RS2lZuQm9A) אנשים

שלב שביעי- דיון כיתתי.

- מנהלים דיון על מהות הסיפור והשיר במרכז הדיון השאלות:
- מה הקשר בין השיר לסיפור?
- מדוע הם שייכים לאותו פרויקט?
- מה המסר?
- איך זה קשור לפאנל שלכם ולתגובותיכם בעניין שכנים רצויים.
- מדברים על סטריאוטיפים, גזענות, על שוביניזם ועוד (לצורך הדיון, המורה יקרא את האמירות הסטריאוטיפיות שנאמרו בפנל).

שלב שמיני-כתיבת רפלקציה

→ התלמידים כותבים רפלקציה על כל חלק שיבחרו מהפרויקט או על התהליך כולו. הם מתבקשים להתייחס לתובנותיהם, תחושותיהם ולתהליך שעברו. יש להגדיר מספר מילים (כ-80-130).

שלב תשיעי - בחינה

היבחנות על הטקסט ועל השיר:
שאלות תוכן, ביקורת, פרשנות ועמדה

ציון אישי וממוצע קבוצתי

שלב עשירי-רפלקציה

התלמידים יכתבו רפלקציה על התהליך שעברו.

הם יתייחסו לשאלות: מה למדנו, מה הבנו, מה הרגשנו, מה עשינו, מה דעתנו על הפרויקט, האם יש הצעות לשיפור או לשימור.

בכתיבה יתייחסו התלמידים לחלק מן השאלות או לכולן, כרצונם.
100-150 מילים

עברית. יו"ר ק.

דירה ע"שכיר.

ח' אני מס'פורד.

אני מריסה שאני קוקיה. ~~אני~~ עכ"ל אני אספ'ר ע"מה.

המס'פורד קוקיה כל הילחן בהת'ים אחרים, הייל'ל'ם הייל'ים ש'ארים

בהת'ים שונים. ככה אני ירה, ^{חיה} כי עכ"ל הורים ש'ל' לא יורים

הארץ ואח ש'ל' לא יכול לקחת אות'י כל הילחן. אני ~~אני~~ לא

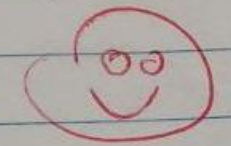
רוצה להיות הכדור כל ~~אני~~ ע"מה להע"מה כל השבת אני

בהת'ים שונים, כי יש לי הרבה חברים פה. אם אח' לא

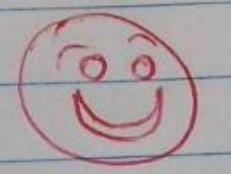
יכול לקחת אות'י אני נוסעת ^לידיד אחר.

מקסים!

בס'פור "דירה" לוג'סכ"ר אני מצהיר עק העברה כי לפעמים אני
כל כך מתעצבנת או כל כך לא נעים לי הנפש שאני רוצה פיתוח
לנסות לאן שהו ^{ראשונה} ובעיני ^{אני} אף אחד לא יודע איפה אני ואיך עושה כמו העברה
בס'פור. אני רוצה לשלם בכל העולם ולסמוך על שום דבר. אני רוצה
לעשות רק מה שאני רוצה. עכשיו אני לא יכולה לעשות כן, אבל בעתיד
תהיה לי אפשרות ^{בסוף} ~~גדולה~~ אני יודעת שחלומות מתגשמים, צריך רק להאמין
ולא לשבת תחת ^{עליה} ~~ה~~ תחת.

מאלד יפה, בבשרה לא נבא ליבתה
תחת

אני תרנגולת שנה
אני חושבת כן כי אני כלו תרנגולת
שנה, אני לא היו עם האשה, כל כך
אני שנה, וקשה לי עם כותש אני
מאוד אודה ותרנגולות, כי הן
טעמו. ה'אן עם זכיה עשו
קדושים. ה'אן זכיה קדו אודה וישת
ועשו מ'צ'פ. סאהן שלי
ע' קצת תרנגולת, זה עשהו שלי.
ומה שחנה וכואים שחנה אופ'ם
אותן. ואז אני תרנגולת שנה,
פ'ה'ה' שנה קדו שני כוזבה, ואני
חושבת, שהיה אש'ם דו'ז'ם. אה
ע'א'כ'ם ע'נו, שאלה מ'פ'א'י
אני אומר ~~שלי~~, לא כוזבה.

ופה
לחנה

אני חשבת שטוב שאשנו את הפרויקט הזה כי הוא
נמך לנו הרבה יתרונות. לדואמה אני היבנת שבכתב
על ידי המון הצענים וזה לא כל כך נעים אבל
זה טוב שאני יוצאת את זה. הפרויקט התחיל ככה:
אנחנו למדנו את הספור על בידה להשכיר כתבת
אותו במחברות אבל לפני זה הבנו מה קרה שם
מי היה ומה הוא עשה. אחרי הספור היה לנו פנל
והינו צריכים לענות, עם מי אנחנו רוצים לשאר
(עם איזה ימ"ש פחה) וגם מי לא חיצים. זו הייתה
עבודה בקבוצות. מאוד פחית לענות בפנל כי
חשבת שזה יהיה קשה, אבל היה בסדר, והפער
האחרון שאשנו בפרויקט זה שמענו את השיר
"שוים". אני מאוד אוהבת את השיר הזה כי הוא
הסיוני ויפה למי היה לנו שיחה על כל הפרויקט
וזה היה הכי טוב לעבר ולספר מה אנחנו חושבים

יפה מאדני

"G'ra 88 n'z'vot"

[illegible]

הנה אני מחכים לך, אולי באהר נעשה
ד' קייט.

סוף

פרויקט סטיקרים - שירת הסטיקר

פרויקט ארוך טווח

פרויקט סטיקרים שירת הסטיקר/ דויד גרוסמן בביצוע הדג נחש

<https://shironet.mako.co.il/artist?type=lyrics&lang=1&prfid=3698&wrkid=11712>

קישור למילות השיר

➤ פרויקט "שירת הסטיקר"

➤ שלב ראשון- שמיעת השיר

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=Glbjpev6U5s> קליפ להקה

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=BmovgdQiXEQ> קליפ סטיקרים

➤ אנו לומדים את מילות השיר מספר פעמים באמצעות קריאה, שמיעה. אני מעודדת ניסיון של התלמידים לכתוב כבר משמיעה ראשונה אילו סטיקרים הם מבינים.

➤ על כל סטיקר נשאלת השאלה מי המוען, מי הנמען ומה המסר. תוך כדי כך ניתן רקע קטן על כל סטיקר. החלק הזה מתאפיין בניסיון של התלמידים להתחקות אחר הפלג בחברה הישראלית שכתב את הסטיקר, אנו עורכים רשימה של הפלגים השונים.

➤ לאחר השלב הזה שלעיתים אורך 4-5 שיעורים התלמידים מכירים את השיר ואת מילותיו.

➤ יש לציין כי אני בחרתי לא ללמד את הבית האחרון, שהוא בעייתי מבחינת אוצר המילים שבו.

בחינה- אוצר מילים

➤ הבחינה מורכבת משני חלקים:

➤ חלק א- קלז על מילות השיר

אני משאירה מילים ריקות להשלמה, רצוי להוציא מילים משמעותיות לאוצר המילים שלהם כמו: דורש, מנצח, גיוס, פטור, ייאוש...

לדוגמא: אין שום (תשובה- ייאוש) בעולם.

➤ חלק ב-קלז על משפטים אחרים

אני מוסיפה בנק מילים של מילים אחרות משמעותיות מהשיר, ומחסירה אותן ממשפטים נוספים שאינם לקוחים מהשיר.

על התלמידים להשלים את המשפטים באמצעות המילים שבבנק.

לדוגמא: אני מתלבט אם להתגייס ל.....(תשובה- קרבי), או לנסות להתקבל ללהקה צבאית.

כתיבה מידעית

שלב שני- כתיבה מידעית

➡ **חיפוש מקורות** - כל זוג תלמידים יבחרו סטיקר אחד שעליו יכתבו כתיבה מידעית במילים שלהם בהיקף של כ-100 מילים. בכתיבה יתייחס הזוג לנסיבות שבהן נוצר הסטיקר, למוען לנמענים ולמסר (יהיה עליהם לחפש מידע באינטרנט ולהעבירו למילים שמובנות להם).

➡ הכתיבה מטויטת.

כתיבת טיעון

- **שלב שלישי- כתיבת טיעון - עבודה אישית**
- כל תלמיד בוחר סטיקר (אחר ממה שבחר לכתיבה המידעית) וכותב פסקת טיעון בהיקף של 100-120 מילים.
- בכתיבה התלמיד יתייחס לשאלה האם הוא מסכים או מתנגד למסר המובע בסטיקר, ומדוע, כולל דוגמא מניסיונו או מהידוע לו.
- לשיעור זה קודם שיעור העוסק בכתיבה הטיעונית.
- הכתיבה מטויטת

הפקת סטיקר- מסר

בכיתה מתקיים שיעור על העקרונות המרכזיים בכתיבת סטיקר, התלמידים מעלים את המאפיינים המרכזיים:

- **מסר ברור- לרוב ביקורתי**
- **כתיבה קצרה וקולעת**
- **משחק מילים**
- **חרוזים (לפעמים)**
- **עיצוב**
- **כל זוג מנסח סטיקר עם מסר שמעניין אותו להעביר.**
- **באמצעות הערכת עמיתים אנחנו משפרים את הסטיקרים, הזוג כותב את הסטיקר על הלוח ולא מסביר את המסר.**
- **התלמידים מעלים מול הזוג את תובנותיהם מהמסר, באמצעות המשוב הזה הזוג מבין אם הסטיקר הוא בעל מסר שעובד או לא.**
- **החברים לכיתה עוזרים ברעיונות לניסוח מחדש, אם יש צורך בכך.**

הפקת סטיקר - עיצוב

▶ התלמידים מעצבים סטיקר באמצעות ציור או באמצעות שימוש באמצעים אינטרנטיים: תמונות, איורים וכדומה.

▶ אנו מוציאים פוסטר של כל הסטיקרים לתלייה ברחבי בית הספר במספר עותקים.

התלמידים מדווחים על תחושת גאווה כשהם רואים את פרי עמלם מתנוסס על קירות ביה"ס.

שלב חמישי ואחרון - בחינה שבה כל תלמיד
כותב על דף ריק את שני הטקסטים (מידע
וטיעון), מזיכרוננו ובדומה מאוד למה שכתב
בעבודה, כך אני בודקת שאכן התלמידים
כותבים את הטקסטים בעצמם שהם ניסחו
בעצמם ושהם זוכרים את מה שכתבו.

רפלקציה

התלמידים יכתבו רפלקציה על התהליך שעברו.

הם יתייחסו לשאלות: מה למדנו, מה הבנו, מה הרגשנו, מה עשינו, מה דעתנו על הפרויקט, האם יש הצעות לשיפור או לשימור.

בכתיבה יתייחסו התלמידים לחלק מן השאלות או לכולן, כרצונם.

100-150 מילים

תמונות מפוסטר סטיקרים אישיים

אנני בחרתי את הס'קר "תנו עתות עתות" אנני
והס'קר הזה נכתב כי אנני'ס חורג'ס חיות
סתם אנו כ'ים הרבה חיות בחול'ס און עתם
נקום און אנני'ס.

על מנת לסבך את הסל'ר הפה כ"ה לא זכור
היה חיות. חיות לא ח"כות עמות סתם.

$\frac{8}{9}$ חצאה $\frac{8}{9}$ ה'ת' $\frac{8}{9}$ היה מצב אצל שמו

אולם שום מהרש כעב'ס רק כי הו' תרבה

חיות וצומח. אנ' עא' כוּסֶה עֶהב'ן אה פה.

תחילת ימיו של שם פברזא. כמה אנשים

ה'תש"ח י"ח חזקיה מנח'ל

משהו לא נכון

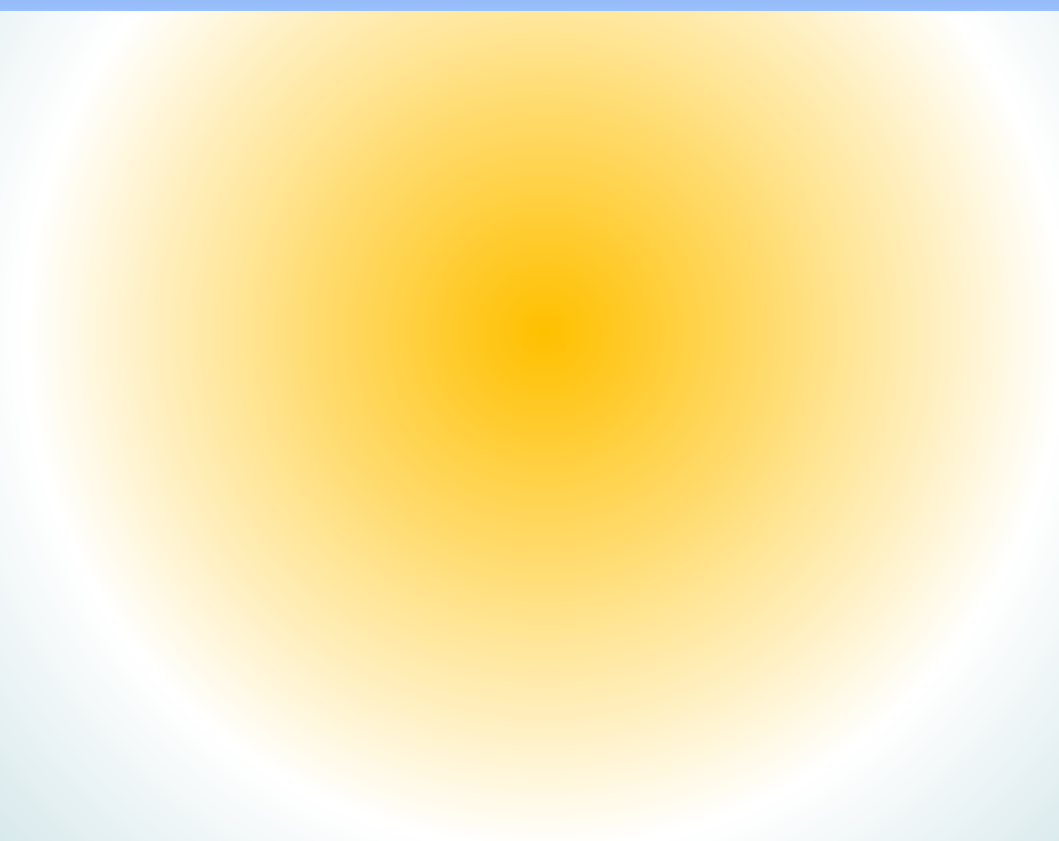
[illegible]

ה'תש"ס

7 8108 11273 101 11210 11210 11210

Gies men zijn toe de volgende

סוף

פרויקט אי בודד-

ארוך טווח

פרויקט אי בודד

עבודה בקבוצות (כל חברי הקבוצה שותפים לשיחה, וכולם כותבים יחד בעברית בלבד).

שלב א- רקע

המורה מציג בפני התלמידים את הנושא: בעוד חצי שנה ינחת פה מטוס קטן ותטוסו בו לאי בודד. על האי תחיו במשך חצי שנה. אינכם יודעים בוודאות מה יש באי, הדבר היחיד שאתם יודעים הוא שזהו אי טרופי, סביר להניח שיהיו דגים, חיות שונות וצמחייה, אבל אינכם יודעים עוד פרטים.

משימה

עליכם לערוך רשימה של 10 פריטים שתמצו לקחת אתכם ונימוקים לבחירה (לא לוקחים מערכות כמו תיק עזרה ראשונה, אלא פריטים בודדים). על יד כל פריט יש לכתוב נימוק לבחירתו בהיקף של 6-10 מילים לפריט.

➤ **שלב שני**

➤ **משימה-תוכנית עבודה לשהייה באי**

➤ **תכננו את החיים שם מכל ההיבטים האפשריים (כעמוד פוליו שלם).**

על התכנון להקיף את כל היבטי החיים באי: הישרדות, בריאות, מגורים, מזון, תרבות, חלוקת תפקידים, היררכיה, סדר יום ועוד.

המורה עובר בין הקבוצות ותומך בכתיבה.

לאחר כשני שיעורים התלמידים יגישו למורה את המשימה לבדיקה.

העבודה מטויטת.

לימוד עקרונות כתיבת מצגת והצגתה

המורה ילמד את העקרונות הבאים:

כתיבה תמציתית וקצרה, שימוש במיצגים חזותיים, תמונות, איורים, תרשימים וכדומה, עמידה ודיבור בפני קהל, דיבור שוטף, יכולת לעמוד בפני שאלות בנוגע לתכנים המוצגים, למידה ואימון מוקדמים.

- **שלב שלישי- התלמידים יכינו מצגת או סרטון שבו יופיעו כל הפרטים שתוכננו: הרשימה ותכנית העבודה. המצגת תכלול את הטקסט ותמונות או סרטונים שערכו.**
- **חשוב לציין כי גם אם המצגת תכלול טקסט מדובר, לא יהיה בו שימוש במהלך ההצגה בכיתה.**
- **על התלמידים להתכונן למצגת, עליהם להכיר את כל הפרטים ולהיות מסוגלים לשאת דברים בפני הכיתה, המורה יבחר את סדר הדיבור במהלך ההצגה, באופן הזה כולם יהיו מוכנים לכול, ולא רק לחלק מסוים שבחרו.**
- **המצגת תוצג בפני הכיתה בעל פה, ללא קריאה מדף עזר.**

מבחן 1 אי בודד

מבחן
אי בודד

1. כתבו שלושה פריטים שאתם לוקחים לאי בודד ומה הסיבה שאתם לוקחים אותם. 30 מילים.

2. מה הקבוצה שלכם תעשה באי בודד אם מישהו יהיה חולה או ייפצע? 30 מילים

3. מה סדר היום של הקבוצה שלכם? 30 מילים

4. מה דעתך על הפרויקט? התייחס לשאלות הבאות, לכולן או לחלקן:

מה למדת? איך הרגשת? מה הבנת? האם יש לך המלצות לשיפור הפרויקט?

בהצלחה!

מבחן 2-

קראו את הטקסט וענו על השאלות!

שליחות לאי בודד

בתחילת אוגוסט ייצאו אדם ומירי ויה (שמות של שני האנשים) בשליחות "מסע אחר" אל אי בודד באוקיינוס ההודי. מה הם ייקחו איתם, מה יאכלו, איך ישתו מים מתוקים, וכיצד ישרדו את המונסונים? איך יתמודדו עם הבדידות, והקושי?

בחודש אוגוסט 2001 אמורים אדם ומירי ויה לצאת בשליחות העיתון "מסע אחר" לדרכם אל אי קטן ובודד באוקיינוס ההודי, שבו הם עתידים להישאר לבד במשך שלושה חודשים. בני הזוג, מירי ואדם ויה, נבחרו מבין מאות מועמדים, שביקשו להשתתף בפרויקט.

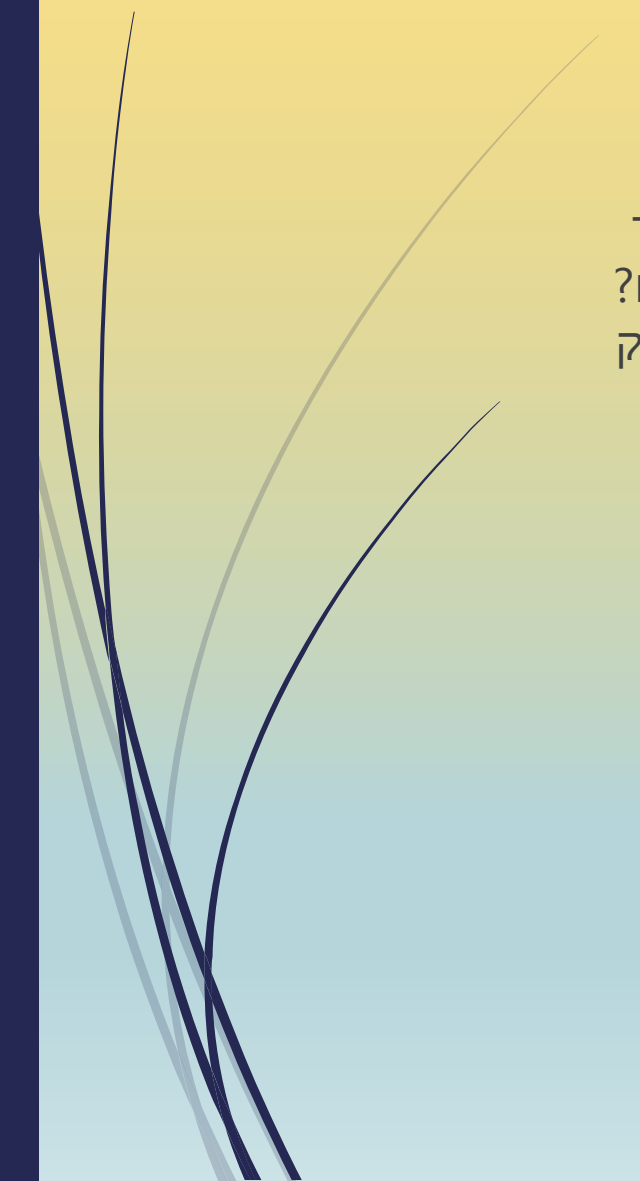
אי בודד" הוא פעמים רבות חלום, שקיים בנו מילדותנו בהשפעת סיפורים מופלאים של גיבורים ששרדו בהצלחה על איים בודדים. אבל במאה ה־21 כבר אין *רובינזון קרזואים", יש מעט מאוד סיפורי הישרדות אמיתיים, וכמעט שאין איים בודדים, לפחות לא "גני עדן" עם עצי פרי ומים מתוקים זורמים.

במשך 300 השנים שעברו מאז שכתב דניאל דפו את קורותיו של רובינזון קרזו, בהשראת סיפור ההישרדות האמיתי של אלכסנדר סלקירק, עבר העולם שינויים רבים, שהפכו אותו למקום הרבה יותר מזהם (מלוכלך מאוד), רועש וצפוף. אנשים רבים אולי מרגישים בודדים, אך בעקבות התפתחות טכנולוגיית התקשורת, הם אף פעם לא באמת לבד. אצל בני אדם רבים קיים הרצון לברוח מהכול. רבים חולמים לחיות באותו אי בודד דמיוני, פי אדמה של שקט ושלווה ודקלים ארוכי צמרת הנוגעים בשמים, שמסביבה חול לבן ואוקיינוס כחול. אבל המקום שאליו יגיעו אדם ומירי ויה אינו בדיוק גן עדן עלי אדמות.

האי נמצא במרחק הנכון מהציביליזציה – האזור המיושב הקרוב ביותר אל האי הנבחר הוא האי הגדול זנזיבר, מרחק שעת הפלגה בסירת מנוע מהירה; ויש בו תנאים נוחים – למירי ולאדם ויה לא יהיו חיים קלים, אבל הם יוכלו להסתדר.

אורכו של האי כשלושה קילומטרים, רוחבו כקילומטר אחד. אין בו מקור מים מתוקים, ומלבד מינים בודדים של ציפורים, חולדות וחרקים, אין עוד בעלי חיים באי. הצמחייה בו סבוכה, ובסבך היער נראים בין היתר עצי באובב ודקלי קוקוס. המים עשירים בדגים, בצדפות ובסרטנים, בני הזוג צריכים לבנות לעצמם בית או אוהל שיגן עליהם במשך כל התקופה, שהיא עונת המונסונים; הם צריכים לאסוף מי גשמים או להכין מיצים מהפירות שימצאו על העצים; כדי לאכול הם יצטרכו להתבסס בעיקר על מה שיש בים ועל חיות שנמצאות באי, וכדי לשמור על בריאותם, הם יצטרכו למצוא דרכים להתמודד, בין השאר, עם החולדות ועם החרקים הרבים שנמצאים באי.

אבל הבעיה הגדולה יותר בפרויקט היא דווקא העניין החברתי. כיצד מנהלים חיים כשיש רק עוד נפש אחת בסביבה? מה עושים עם הבדידות? מה קורה כאשר כועסים זה על זה ואין לאן לברוח? ובקיצור – איך מסתדרים שני אנשים במשך שלושה חודשים בתנאים לא קלים, וממשיכים לצחוק ולשמוח ולאהוב כפי שעשו לפני שיצאו לאי? בסיפור הזה יש הרבה סימני שאלה, המבטיחים לבני הזוג ולכולנו הרבה עניין והתרגשות.

*רובינזון קרוזו הוא ספר שכתב הסופר דניאל דופו ומספר על אדם ששרד באי בודד.

שאלות: ➡

1.

כתבו ליד כל משפט נכון או לא נכון לפי הטקסט! 36 נק

בני הזוג יוצאים לאי בודד ליד זנזיבר.....

בני הזוג יהיו בקשר עם העולם באמצעות טלפונים.....

בני הזוג ידוגו דגים ויצודו חיות כדי לאכול.....

על האי יש סוגים רבים מאוד של בעלי חיים.....

אחת הבעיות הגדולות היא כיצד להתמודד עם הבדידות באי.....

בני הזוג הגיעו במקרה לאי הבודד.....

אין באי עצים.....

יש באי מי שתייה.....

יש באי בתי מלון.....

הסיפור "רובינזון קרחו" הוא סיפור שמבוסס על סיפור שקרה באמת.....

אדם ומירי ויה הכירו זה את זה לראשונה באי בודד.....

האי הזה הוא אחד האיים הגדולים בעולם.....

2. כתבו מה הבעיות שעומדות בפני הזוג (לפחות שלוש בעיות). 15 נק

3. הסבירו את המשפט: " אנשים רבים אולי מרגישים בודדים, אך בעקבות התפתחות טכנולוגיית התקשורת, הם אף פעם לא באמת לבד ". "

התמקדו בהבדל בין המילים המודגשות. 15 נק

הסבר במילים שלך (בעברית) את המשמעות של המילים שלפניך. 4 נק

אזור.....

צפוף.....

הפלגה.....

מינים.....

4. מה הייתם עושים אם הייתם מגיעים לאי בודד לבד? איך הייתם שורדים? מה הייתם אוכלים ושותים? 60 מילים 30 נק

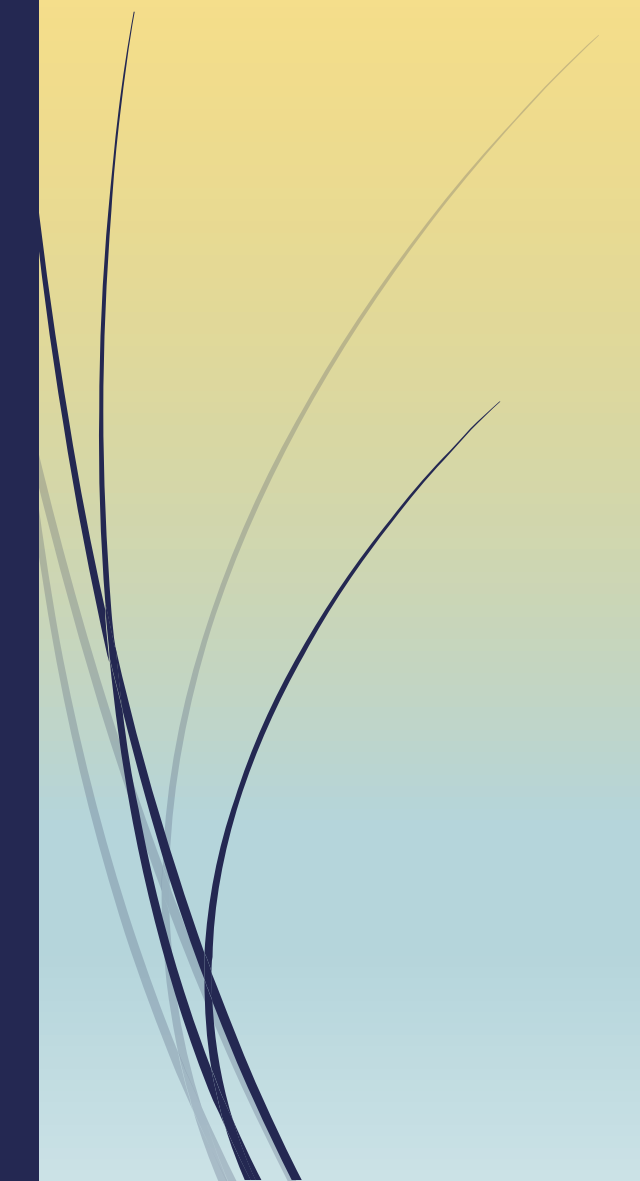

כתיבת רפלקציה

התלמידים יכתבו רפלקציה על התהליך שעברו.
הם יתייחסו לשאלות: מה למדנו, מה הבנו, מה הרגשנו,
מה עשינו, מה דעתנו על הפרויקט, האם יש הצעות
לשיפור או לשימור.

בכתיבה יתייחסו התלמידים לחלק מן השאלות או
לכולן, כרצונם.

100-150 מילים

תודה על ההקשר
ע'נת צה'ן מציינת לשון עולם
מחול הת'ישות!